

Ügyiratszám: BMÖ/68-2/2024.

JEGYZŐKÖNYV

Készült: a Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének 2024. március 27-én 9.00 órára összehívott és a Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése Dísztermében (7621 Pécs, Papnövelde u. 5.) megtartott **közmeghallgatásáról**.

Jelen vannak: Almás Roland, Dunai Péter, Junácski András Csongor, Kiss Ferenc, Mester László, Nagy Balázs, Nagy Ferenc, dr. Óri László, Pfeffer József, Schwarcz-Kiefer Patrik, Vörös Sára közgyűlési tagok.

Távol vannak: Hidegkuti Szabolcs, Konkoly Gergő, Konyári Zsolt, Pávkovics Gábor, Polics József, Szarkándi Lajosné, Zádori Tivadar közgyűlési tagok.

Jelen vannak még: Merza Péter János a Baranya Vármegyei Fejlesztési Ügynökség NKft. ügyvezetője, a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar egyetemi adjunktusa, Sárközi József, a Baranya Vármegyei Cigány Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, dr. Partos János jegyző, dr. Végi Melinda aljegyző, dr. Rudolf Tamás jegyzőkönyvvezető, a sajtó munkatársai, a vármegyei önkormányzati hivatal dolgozói.
(a csatolt jelenléti ív alapján)

A TANÁCSKOZÁS HANGFELVÉTELEN KERÜLT RÖGZÍTÉSRE!

Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke: köszönti a Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének jelenlévő képviselőit, a közmeghallgatás iránt érdeklődő megjelent vendégeket, állampolgárokat.

A jelenlét ellenőrzésére és a határozatképeség megállapítására szolgáló szavazásra kéri képviselőtársait. Megállapítja, hogy 10 fő képviselő van jelen, így a mai ülést határozatképesé nyilvánítja és 9.15 órakor megnyitja.

Tájékoztatja a jelenlevőket, hogy a közmeghallgatás témája: „A területfejlesztés új irányai Baranya vármegyében”.

Kéri a közmeghallgatás résztvevőit is, ha szólni kívánnak, azt kézfelemeléssel jelezzék, továbbá a jegyzőkönyvvezetéshez kér egy rövid bemutatkozást, hangozzék el a név és a képviselt szervezet megnevezése.

Felkéri Merza Péter János urat a Baranya Vármegyei Fejlesztési Ügynökség Nonprofit Kft. ügyvezetőjét, a Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar egyetemi adjunktusát, területfejlesztési szakértőt, hogy tartsa meg előadását.

Merza Péter János ügyvezető: köszönti a Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlésének jelenlévő képviselőit, a közmeghallgatás iránt érdeklődő megjelent vendégeket, állampolgárokat.

Ez az első alkalom, hogy az előadást egy gondolatkísérlettel kezdi. A mesterséges intelligenciát kérdezte, hogy melyek Baranya vármegye, az országos fejlesztéspolitika legnagyobb kihívásai. Az eredmény döbbenetes. Az összes nyílt forráskódú tudományos cikk, szöveg és könyv a dián szereplő kihívásokat rögzíti: a regionális egyenlőtlenséges csökkentését, a városi területek fenntartható fejlődését, a demográfiai kihívások kezelését, a környezetvédelem és természeti erőforrások védelmét, a digitális fejlesztés és okos városok kialakítását, a munkanélküliség és gazdasági elmaradottság kezelését, a demográfiai problémákat, az infrastrukturális hiányosságokat, a vármegyén belüli egyenlőtlenségeket, és a környezeti kihívásokat.

A magyar területfejlesztésnek nem csak a mesterséges intelligencia, hanem az összes tudományos publikáció alapján is ezeknek a célkitűzéseknek kell megfelelnie. A 2023-ban megalkotott törvénynek már ezekre a célkitűzésekre kellett reagálnia, illetve olyan területfejlesztési politikát kell folytatni, olyan eszközöket kell bevezetni, melyek ezen kihívásokra megoldást kínálnak.

A mai nap legfontosabb üzenete, hogy nem elegendő az uniós források felhasználása. Az, amit a TOP Plusz program keretében Baranya vármegye kap, vagy kapott, már a legnagyobb részben felhasználásra került. A program valódi perspektívát e szempontból nem kínál, sem a településeknek, sem a térségeknek a különböző fejlesztési, felzárkóztatási feladataik ellátásához. Területfejlesztésre a magyar Kormánynak és a magyar forrásrendszernek különálló forrásokat kell biztosítania, de sokkal hangsúlyosabban és sokkal célzottabban.

Mi Baranya vármegye legsúlyosabb problémája? A munkanélküliség és a gazdasági elmaradottság. A járásközött komoly fejlettségbeli különbségek vannak. Vannak olyan járásközök a vármegyében, ahol a munkanélküliség kérdése fontos területfejlesztési feladat. Ez viszont egyúttal lehetőséget is teremt a Kormány és az uniós szervek számára, hogy olyan célzott beruházásokat, úgynevezett extenzív fejlesztéseket hajtsanak végre, melyek a munkahely létesítéseket támogató beruházásokat ösztönzik. Ez zajlik az Észak-Alföldön, Kelet-Magyarországon. E helyszíneken jelentős munkaerő tartalékot sikerült azonosítani, mint ahogy Baranya vármegyében is. Nem véletlenül lehet a sajtóban azt hallani, hogy a Dél-Alföld mellett a Dél-Dunántúli azok a térségek, melyek fejlesztésére koncentrálni kell.

A célkitűzések között az infrastrukturális hiányosságot külön kell említeni, hiszen kevés olyan vármegye van ma Magyarországon, ahol a gazdasági felzárkózásnak az infrastruktúra, azon belül is a közlekedési infrastruktúra a hiányzó tényezője. Sem közúti, sem vasúti vonalas infrastruktúra tekintetében Baranya vármegye nem alkalmas arra, hogy nagyléptékű tőkebefektetéssel, nagyléptékű munkahelyteremtő beruházásokkal valósuljanak meg fejlesztések. A mohácsi kikötő pontosan amiatt valósul meg, mert az ehhez a rendszerhez kapcsolódik. A víziközlekedés karbonsemlegeség szempontjából a legjobb közlekedési mód. A Mohácsi híd egy hiányzó infrastruktúra elem, és az M6-os autópálya is ilyen. Fontos, hogy a hiányzó infrastruktúra elemek fejlesztése megtörténjen, mert a klímasemleges átállás miatt az uniós fejlesztéspolitika olyan terhet fog róni a közúti áruszállításra, mely a meglévő

gazdasági szereplőket is igen hátrányosan fogja érinteni, ha nem sikerül részükre karbonsemleges közlekedési módokat felkínálni.

A kivetített ábra a területi fejlettségbeli különbségeket mutatja be Baranya vármegye járásaiban. Jól látható, hogy a Dunántúlon Baranyában található a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező járásek. Nagyon alacsonyak a vármegyében az SZJA alapot képező jövedelem értékek is. A hegyháti, a siklósi és a sellyei járás e szempontból különösen hátrányos. E térségekre a vármegyei önkormányzat külön programot működtet, a Paktum Plusz programot. Az Önkormányzat megteszi, amit tud, azonban ezek a programok önmagukban, kiegészítő területfejlesztési források nélkül nem igazán tudnak sikeresek lenni. A vármegyében nem lehet eltekinteni a tudatos, célzott kiegyenlítő-felzárkóztató támogatásokról. Ezek alapvetően infrastruktúrára és foglalkoztatás támogatásra kell, hogy vonatkozzanak. A foglalkoztatás támogatás alapvetően két eszköz keretében zajlik Magyarországon. Az egyik a célzott befektető telepítés, mely azt jelenti, hogy az Európai Unió által elfogadott regionális támogatástérkép alapján meghatározásra kerülnek azok a területek, ahol az unió a legnagyobb állami támogatást teszi lehetővé. A célzott befektetésösztönzés egyrészt jelenti a regionális támogatástérképen keresztül magasabb összegű, fix, a kormányzat által biztosított, de az Európai Unió által jóváhagyott támogatást a munkahelyteremtő beruházásokhoz. Másrészt pedig a kiegészítő jellegű infrastruktúra fejlesztési projektekhez az unió által jóváhagyott forrást. Amikor Debrecen és Nyíregyháza újra iparosítási sikertörténetéről beszélünk, akkor azt halljuk, hogy ott is 150-200 milliárd forintot szükséges infrastruktúra fejlesztésre fordítani. Baranya vármegyében ekkora összegekről várhatóan nem beszélhetünk, de a hiányzó infrastruktúra elemek kiépítése itt is szükséges. Ilyen fejlesztések már vannak, legyen szó akár intermodális logisztikai központról, ami szintén a vármegye nyugati részének felzárkóztatását szolgálja, hiányzó gyorsforgalmi úthálózati elemekről, pl. M60-as autópálya, Kaposvár, Szigetvár közötti M67-es út. Ezek mind-mind olyan hiányzó infrastruktúra fejlesztési elemek, melyek önmagukban nem állnak meg a lábukon, ellenben nagy volumenű működőtőke befektetésekkel együtt, az azokhoz kapcsolódó nagyvolumenű cargo áruszállítási igényekhez illeszkedve megvalósíthatók.

Baranya vármegyében a területi politika kiemelt célkitűzése kell, hogy legyen a népességmegtartó képesség növelése, fejlesztése. Baranya vármegye az ország legeleprózottabb településszerkezetű vármegyéje. A legnagyobb feladat, hogy ezek a települések élhetőek tudjanak maradni és ne alakuljanak ki olyan szegregációs helyzetek, olyan elszegényedési, elvándorlási helyzetek, amelyek megakadályozzák az egész vármegye felzárkózását, fejlődését. Az általános alacsony adóerő, általános alacsony jövedelmi helyzet egy olyan elaprózódott településszerkezettel jár együtt, mely gátolja a fejlődést, felzárkózást. Baranya vármegye nyugati része sokkal kevésbé fejlett. A településstruktúra is ezt követi le. Nagyjából ugyanez mondható el a jövedelemstruktúráról és nagyjából ugyanez mondható el az SZJA alaphoz kapcsolódó értékekről. A problémára nem az a megoldás, hogy elengedjük a települések kezét. A megoldás az, hogy olyan helyekre szükséges közepes vagy nagyobb fejlesztéseket telepíteni, ahol járási szinten, másszóval várostérségi szinten megoldódnak ezek a problémák. Ha van olyan foglalkoztató a településen, mely az egész járásra kihat, akkor vélhetően csökkeni fog az adott járásban az elvándorlás.

A tavalyi évben új területfejlesztési törvény született. Az új területpolitika három pilléren nyugszik. az egyik az új területfejlesztési koncepció, mely egy igen komoly munka. A koncepciónak Magyarországot egy teljesen új társadalmi, gazdasági térben kell értelmeznie, akár a makroszintű világpolitikai események hatás okán, akár a dekarbonizáció miatt, hiszen alapjaiban alakul át Európában az áruszállítás modalitása, az ipari termelés fókuszáltsága. Erre reagálnia kell az új területfejlesztési koncepciónak. A területpolitika jelenleg arról szól, hogy kerüljön bevezetésre mind a finansziális oldalról, mind szakmai oldalról egy támogató eszköz, a Területfejlesztési Szolgálat, amely megkezdi a TOP Plusz mellett a hazai források bázisán a nagytérségi és a várostérségi fejlesztési programoknak a megvalósítását. A másik pillér a finanszírozási háttér, a harmadik a vidéket megszólító területfejlesztési intézményrendszer.

A TOP Plusz program mellett, a területfejlesztési alapból lehet forráshoz jutni. A területfejlesztési alap a funkcionális várostérségek fejlesztésének rendelkezésre álló pályázati keret lesz, melyek az elfogadott funkcionális várostérségi programok megvalósítására lehet felhasználni. A TOP Plusz keretek kimerülésével párhuzamosan érdemben 2025-től indulhatnak el a fejlesztések az alapból. Az alap finanszírozását az adóerő számítás alapján befizetésre kerülő szolidaritási hozzájárulás biztosítja elsősorban, jelenleg nem ismert a teljes keret összetétele, felhasználásának szabályrendszere. Az alap felhasználásához kapcsolódóan kialakításra kerül a Kormányhivatalokhoz szakmailag kapcsolódó Területfejlesztési Szolgálat. Idén őszre lesznek funkcionális várostérségi programok. Zajlik a minisztériumban az a háttérmunka, melyet valódi szakértők, valódi empirikus és primer adatgyűjtés alapján végeznek. A legjobb szakemberek a helyi szükségletek, igények, a jövőbeli célok alapján dolgozzák ki a funkcionális várostérségi programokat. A Területfejlesztési Szolgálatnak lesz projekt támogató tevékenysége, kvázi területfejlesztési ügynökségként fogja feladatát ellátni, mindemellett közreműködő szervezetként, projektmenedzsment szervezetként is eljár majd.

AZ OECD rangsort tekintve minden fejlett országban meghatározó az ipar hozzáadott értéke. Nem feltétlenül csak a foglalkoztatás, hanem a hozzáadott értéke. Ez alól Magyarország sem kivétel. Magyarországon egy bizonyos mértékig az iparnak kell adnia a gerincét a foglalkoztatásnak, a kutatás-fejlesztésnek, a jövedelemtermelésnek. Azok a térségek, ahol egy nagyvállalathoz kapcsolódóan olyan ökoszisztéma tudott kialakulni, mely minél szélesebb rétegét át tudta hatni a társadalomnak, felzárkóztak. Akkor lesz jelentős, mérhető, időben megélhető felzárkózás, ha az újra iparosítás keretében sikerül olyan befektetőt a vármegyébe hozni, aki az említett ökoszisztéma kialakításában aktív szerepet vállal. Vannak nagyobb ipari foglalkoztatók a vármegyében, de összességében nincs olyan ipari foglalkoztató, aki nemzetközi versenyképességi szinten egy ilyen ökoszisztéma kialakításához partner tudna lenni. Baranya vármegye nagy térségi programjában, a Dél-Dunántúli Modellprogramban kiemelt helyen szerepel a vármegye központjának nyugati előterében egy nagyléptékű ipari park kialakítása. Jelentősebb ipari befektetés és ipari működő tőkebefektetés nélkül hatékony felzárkóztatást Magyarországon nem lehet lefolytatni. Közép-Európában is csak elvétve lehet erre példát találni. Mindenki, aki sikeresen felzárkózott, az alapvetően úgy dinamizálta saját kis és középvállalkozói szektorát, hogy helyben ott volt egy nagy ökoszisztéma kialakításához kapcsolódó valamilyen magas hozzáadott értéket termelő vállalat.

A prezentáció anyaga a jegyzőkönyv **1. számú melléklete**.

Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke: megköszöni ügyvezető úr minden részletre kiterjedő előadását.

Fontosnak tartja, hogy az előadás kitért az új területfejlesztési törvényből adódó változásokra. Jól látható, hogy az a területfejlesztési koncepció, mely a törvényből kirajzolódik, sokkal részletesebben képes jó válaszokat adni a hátrányos helyzetű térségek problémáira. Örül annak, hogy ügyvezető úr kitért a területfejlesztési alap és a Területfejlesztési Szolgálat szerepére, mely egyfajta pozitív jövőképet ad az önkormányzati vezetők és a közszféra számára arra az időre, amikor a TOP Plusz források már nem állnak rendelkezésre. Annak is üzenetértéke van, hogy a Területfejlesztési Szolgálat felállításával a kormányzat nem engedi el az önkormányzatok kezét. A legnehezebb helyzetben azok az térségek, önkormányzatok vannak, ahol nem állnak rendelkezésre a megfelelő szakemberek ahhoz, hogy például előkészítsenek egy projekt elemet. A TOP és TOP Plusz projektek megvalósítása során a Hivatal a települési önkormányzatok számára segítséget nyújtott, de ennél azáért szélesebb az elérhető pályázatok köre. A Területfejlesztési Szolgálat támaszként ott lesz az önkormányzatoknak.

Köszöni az átfogó és részletes előadást.

Kérdezi a megjelent képviselőket, érdeklődőket, kívánnak-e hozzászólni a közmaghallgatás témájához, illetve az elhangzottakhoz?

Schwarz-Kiefer Patrik képviselő: köszöni ügyvezető úr előadását.

Körülbelül 2 000 milliárd forint a TOP Plusz teljes kerete. Az eddig kifizetett összeg ennek körülbelül 1/3-a. Amikor arról beszélünk, hogy ez kimerült, akkor ez azt jelenti, hogy kérdéses, hogyan lesznek a további források elszámolhatók? Mi alapján lehet azt mondani, hogy ez a keret 2025-re elfogy?

Évtizedes gyakorlat, hogy a helyi döntéshozók kezéből kikerülnek a döntési kompetenciák. A Területfejlesztési Szolgálat esetén ismét központibb szervezet jön létre? Ez milyen szinten fogja a helyi érdekeket, döntéseket figyelembe venni? A vármegyei önkormányzatok szerepét az új szervezet létrehozása hogyan fogja érinteni? Formális, informális kapcsolat a két szerv között kialakulhat, lehet-e ezen túl olyan konkrét feladatról is beszélni, amit a vármegyei önkormányzat fog ellátni. Ha az uniós források nem állnak majd rendelkezésre, akkor a vármegyei önkormányzatokat még kevesebb döntési kompetencia fogja illetni? Lesz-e egyáltalán szerepük a vármegyei önkormányzatoknak?

Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke: a fejlesztési források lekötöttsége tekintetében a TOP Plusz forrásokat érintően a döntések megszülettek, a szabad forráskeretek lekötésre kerültek. A döntés meghozatala nem jelenti azt, hogy a támogatási összegek kifizetésre is kerültek. Időben viszonylag nagy különbségek lehetnek. Jelenleg nem érzékeli, hogy a nyertes pályázók forráshiány miatt ne tudnák elkezdni a pályázatok megvalósítását. Különböző jogi viták miatt a források késve érkeznek, de ezeket az összegeket a magyar Kormány előfinanszírozta, így az önkormányzatok nem szenvednek hátrányt.

A Területfejlesztési Szolgálat és a helyi szereplők partnerségét, a közöttük lévő együttműködést közösen kell kialakítani. A jogszabály a kereteket rögzíti, a Szolgálat célja, hogy segítse az önkormányzatokat a projektek megvalósításában. A területi szereplőnek is megvan a maga feladata e körben. Jelen pillanatban ennél részletesebben nem lehet nyilatkozni. A Szolgálat már működő bázison alapult meg. Országszerte működtek a Széchenyi Programirodák, a munkaszervezetük alakult át Területfejlesztési Szolgálatá. A Kormányhivataltól pedig technikai segítséget kapnak.

A vármegyei önkormányzatok legfontosabb feladata, hogy a TOP Plusz nagy, vármegyei fejlesztési programját sikeresen lezárják. A támogatói döntések meghozatala, a projektek indulása messze nem jelenti a feladatok végét.

Merza Péter János ügyvezető: a kormányzat arra készül fel az új területfejlesztési törvénnyel, hogy amikor az új uniós költségvetési ciklus elkezdődik, és az ország átlagos fejlettségi szintje átlépi a 75%-os küszöbértéket, mely révén sokkal kisebb felzárkóztatási forrásra lesz jogosult az ország, biztosítsa az átállást, de már a mostani ciklus forrásaihoz kapcsolódóan is. Ezért indulnak a funkcionális várostársági programok, azért indul a területfejlesztési alap, azért indul a Szolgálat.

(Almás Roland képviselő úr megérkezik az ülésre, így a jelenlévő képviselők száma: 11 fő.)

A TOP Plusz programot érintő pályázati körök jelentős része lefutott, a szerződéskötések megtörténtek, a kivitelezés is már több esetben zajlik. A klasszikus felzárkóztató, infrastruktúra fejlesztő projektek gond nélkül elindultak. a nagyvárosi programok később indulnak.

Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke: köszöni ügyvezető úr kiegészítését.

Schwarz-Kiefer Patrik képviselő: Magyarország jelenlegi területfejlesztési irányvonala azt az utat választja, hogy először létrehoz egy párhuzamos rendszert, ha majd kifognak a források, akkor a párhuzamos rendszerből történhet meg a finanszírozás.

Merza Péter János ügyvezető: szakmai szóhasználattal élve phasing out régió lesz vélhetőleg a Dél-Dunántúl is. A gyakorlat az, hogy nem egyik napról a másikra szűnnek meg az uniós fejlesztési források., hanem csökken azoknak a prioritásoknak, céloknak a száma, melyekre az uniós forrásokat fel lehet használni. Ma Magyarországon nem tud megjelenni olyan területfejlesztési program, ami célrendszerét, eszközrendszerét tekintve ne lenne EU konform. Új támogató eszköz lesz. Lesz TOP Plusz forrás is, de valószínűleg kevesebb.

Dr. Óri László, a Közgyűlés elnöke: további kérdést, észrevételt nem lát, így még egyszer megköszöni ügyvezető úrnak a témában nyújtott áttekintését. Megköszöni továbbá a meghívott vendégek, valamint az érdeklődő állampolgárok részvételét. Megköszöni továbbá a képviselőknek, hogy közös gondolkodást tudtak elindítani.

Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése

Tájékoztatja a Közgyűlés tagjait, hogy a Közgyűlés ülése 10.00 órakor veszi kezdetét és a közmeghallgatást 9.58 órakor bezárja.

Dr. Őri László
a Közgyűlés elnöke

k.m.f.

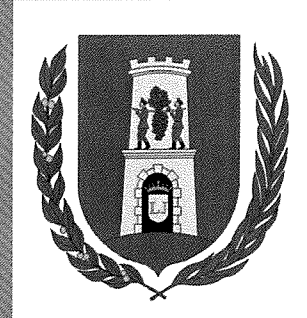
Dr. Partos János
jegyző

„A területfejlesztés új irányai Baranya Vármegyében”

KÖZMEGHALLGATÁS

2024. március 27.

Baranya Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése

1

1. Melyek területfejlesztés aktuális kihívásai, kérdései a 2023-as új törvényhez kapcsolódóan

1. **Regionális egyenlőtlenségek csökkentése:** Magyarországon jelentős regionális különbségek vannak a gazdasági fejlettség, az infrastruktúra és az életszínvonal terén. Az egyenlőtlenségek csökkentése érdekében kiemelt fontosságú a kevésbé fejlett régiók támogatása és fejlesztése.
2. **Városi területek fenntartható fejlődése:** A városok túlzott terjeszkedése, az infrastruktúra túlterhelése és az urbanizáció negatív hatásai komoly kihívást jelentenek a városi területek fejlesztése szempontjából. A városok fenntartható fejlődésének biztosítása kulcsfontosságú a közlekedés, az energiatermelés és -felhasználás, valamint a lakhatás terén.
3. **Demográfiai kihívások kezelése:** Magyarország demográfiai helyzete kihívást jelent a területfejlesztés szempontjából, különösen a vidéki területeken. A népesség elöregedése és a fiatalok elvándorlása negatívan befolyásolhatja a gazdaságot és a társadalmat. A demográfiai kihívások kezelése érdekében intézkedésekre van szükség az oktatás, az egészségügy és a munkaerőpiac terén.
4. **Környezetvédelem és természeti erőforrások védelme:** A területfejlesztés során fontos figyelembe venni a környezeti fenntarthatóságot és a természeti erőforrások megőrzését. A klímaváltozás, az erdőirtás és a vízszennyezés olyan problémákat jelentenek, amelyekkel a területfejlesztésnek foglalkoznia kell.
5. **Digitális fejlesztés és okos városok:** A digitális technológiák térnyerése új lehetőségeket kínál a területfejlesztés terén, például az okos városok kialakítása révén. Azonban a digitális szakadék leküzdése és a digitális infrastruktúra fejlesztése létfontosságú a területi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében.

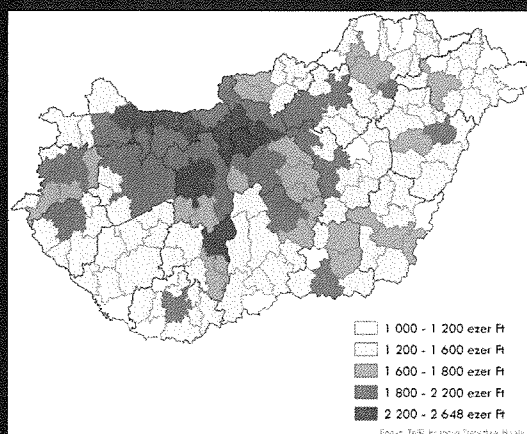
2

2. Melyek Baranya Vármegye jelenlegi legfontosabb fejlesztési kérdései, problémái, kihívásai?

1. **Munkanélküliség és gazdasági elmaradottság:** Baranya vármegye több területe munkanélküliséggel és gazdasági elmaradottsággal küzd, különösen a vidéki területeken. Az ipar leépülése és a korábbi szocialista vállalatok bezárása miatt sokan elvesztették munkahelyüket, és még évtizedes távlatban is foglalkoztatási problémák forrásai.
2. **Demográfiai problémák:** A vármegye demográfiai helyzete kedvezőtlen, azaz elöregedő lakossággal és alacsony születési rátaival küzd. Ez hosszú távon fenyegetést jelenthet a munkaerőpiac, az oktatás és az egészségügy szempontjából, valamint negatív hatással lehet a helyi gazdaságra és társadalomra.
3. **Infrastrukturális hiányosságok:** Bár Baranya megye fővárosa, Pécs, jól fejlett infrastruktúrával rendelkezik, néhány kisebb település és vidéki terület még mindig küzd infrastrukturális hiányosságokkal, például rossz minőségű utak, korlátozott közlekedési lehetőségek és hiányos közüzemi ellátás.
4. **Megyén belüli jelentős egyenlőtlenségek:** Baranya vármegye jelentős regionális egyenlőtlenségekkel küzd a gazdasági és társadalmi fejlődés terén. Pécs és környéke jobb helyzetben van, míg a megye más részei kevésbé fejlettek és elmaradottabbak.
5. **Környezeti kihívások:** A környezeti problémák, például a levegő- és vízszennyezés, az illegális hulladéklerakók és az erdőirtás néhány területen komoly kihívást jelentenek. Ezek hatással lehetnek az egészségre és a környezetre, valamint a turizmusra és a gazdaságra is.

3

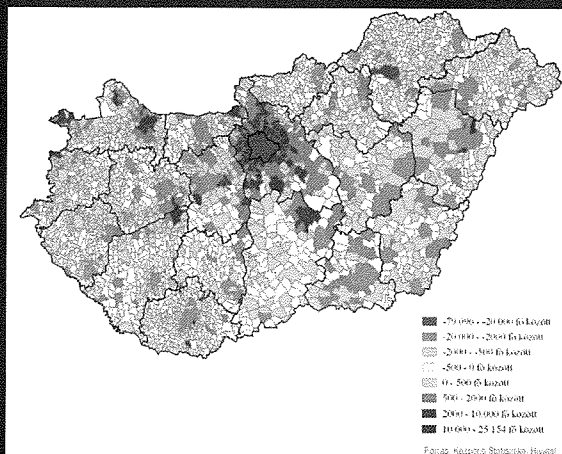
3. A kiinduló állapot: területi fejlettségbeli különbségek Baranya Vármegye járásaiban 2021-ban (SZJA alapot képező jövedelem értékek)

- 1) Jól látható, hogy a Dunántúlon Baranyában található a legalacsonyabb jövedelemmel rendelkező járások.
- 2) Baranya Vármegyében különösen nagy a fejlettségbeli különbségek szórása.
- 3) Baranya Vármegyében különösen fontos a tudatos, célzott kiegyenlítő-felzárkóztató, központi támogatott és finanszírozott területpolitika megvalósítása.

4

4. Demográfiai helyzet: belföldi vándorlási tendenciák 1990 – 2021 között

- 1) Jól látható, hogy Baranya Vármegye jelentős demográfiai kihívásokkal küzd.
- 2) Az elvándorlás jelentős, de nem egyedülálló probléma a megyében.
- 3) Baranya Vármegyében a területi politika kiemelt célkitűzése kell, hogy legyen a népességmetartó képesség növelés, fejlesztése.

5

5. Az országos területfejlesztési célrendszer és a megyei problémák összekapcsolása: az új területpolitika három pillére, megújuló szakpolitika és eszköztrendszer (a 2023. évi CII. Területfejlesztési Törvény alapján)

ÚJ TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

KÖZIGAZGATÁSI HATÁROKHOZ IGAZODÓ PROGRAMOK (VÁRMEGYEI TOP PLUSZ) MELLETT

AZ EGYÜTT KEZELENDŐ TÉRSÉGEK FOGALMÁNAK BEVEZETÉSE: FUNKCIONÁLISAN ÖSSZETARTÓZÓ TÉRSÉGEK

ÁGAZATKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK A TERÜLETI PROGRAMOKBAN

FINANSZIROZÁSI HÁTÉR

TOP PLUSZ MEGVALÓSÍTÁSA VÁLTOZATLAN KERETEK KÖZÖTT

2025-TŐL VÁROSTÉRSÉGEK ÉS PERIFÉRIÁLIS TÉRSÉGEK ÖNÁLLÓ PROGRAMJAINAK FINANSZIROZÁSA TERÜLETFEJLESZTÉSI PÉNZALAP ÚTJÁN

A VIDÉKET MEGSZÓLÍTÓ TERÜLETFEJLESZTÉSI INTÉZMÉNYRENDSZER

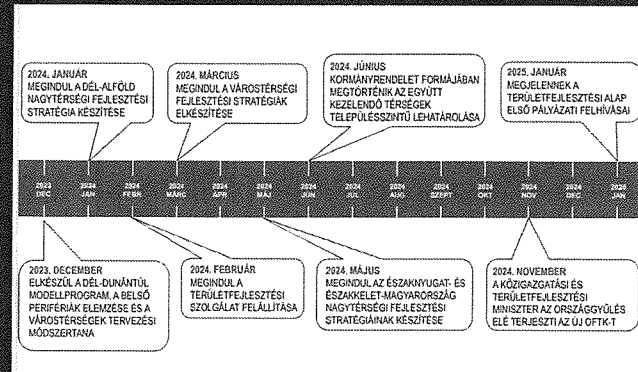
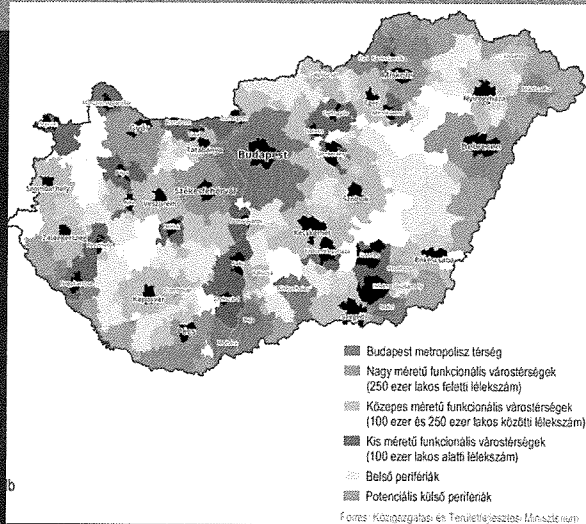
TERÜLETFEJLESZTÉSI SZOLGÁLAT MINDEN VÁRMEGYESZÉKHELYEN

együttműködésben a

VÁRMEGYEI ÖNKORMÁNYZATOK MUNKASZERVEZETEIVEL

6

6. Az új területpolitika új kiemelt célterületei, térségei és a tervezett intézkedések és feladatok megvalósítása

7

7. Új fejlesztési eszköz – várhatóan 2025-től: A „területfejlesztési alap”

- A területfejlesztési alap a **funkcionális várostérségek** fejlesztésének rendelkezésre álló pályázati keret lesz, melyek az elfogadott funkcionális várostérségi programok megvalósítására lehet felhasználni.
- A TOP Plusz keretek kimerülésével párhuzamosan érdemben 2025-től indulhatnak el a fejlesztések az alpból.
- Az alap finanszírozását az adóerő számítás alapján befizetésre kerülő szolidaritási hozzájárulás biztosítja (elsősorban), jelenleg nem ismert a teljes keret összetétele, felhasználásának szabályrendszere.
- Az alap felhasználásához kapcsolódóan kialakításra kerül a Kormányhivatalokhoz szakmailag kapcsolódó Területfejlesztési Szolgálat.

8

A Területfejlesztési Szolgálat

9. § (1) A területfejlesztésért felelős miniszter a területfejlesztési feladatok hatékony ellátása érdekében Területfejlesztési Szolgálatot működtet.

- (2) A Területfejlesztési Szolgálat stratégiai tervezést és programozást segítő feladatkörében
- az OFTK-val összhangban – a vármegyei önkormányzatok, valamint a fővárosi önkormányzat bevonásával – részt vesz a nagyterségi területfejlesztési stratégia elkészítésében;
 - nagyterségi területfejlesztési stratégia alapján elkészíti – a kiemelt térségek kivételével – az együtt kezelendő térségekkel együttműködve azok területfejlesztési programjait külön figyelemmel arra, hogy lehetnek olyan együtt kezelendő térségek, amelyek átlépik a nagyterségi határokat, és összehangolt végrehajtást igényelnek;
 - előzetesen véleményezi az országos, valamint a vármegyét vagy a fővárost érintő ágazati fejlesztési koncepciókat és programokat a vármegyék, a megyei jogú városok önkormányzatai és fővárosi, valamint a kerületi önkormányzatok kötelező bevonásával, észrevételeik figyelembevételével;
 - a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről;
 - elősegíti a területi tervezés módszertani megújítását, tudományos megalapozását és a tapasztalatok és a jó gyakorlatok megosztását ezzel elősegítve a fejlesztési-tervezési gyakorlat fejlődését.

9

(3) A Területfejlesztési Szolgálat a területfejlesztési programok végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében

- projekt-támogató tevékenységet nyújt a végső kedvezményezetteknek;
- nyomon követi és értékeli az együtt kezelendő térségek területfejlesztési programjainak végrehajtását;
- a területfejlesztési programok hatékony végrehajtása érdekében ellátja a projektgenerálással és projekt-előkészítéssel összefüggő feladatokat;
- elkészíti a területfejlesztési programokhoz kapcsolódó akciótervet, az érintett területi szereplők bevonásával;
- ellátja az akciótervek jóváhagyásához szükséges döntés-előkészítési feladatokat;
- miniszteri felkérés alapján érdekegyeztető fórumot szervez, a területén illetékes területi szereplők részvételével;
- illetékességi területén összehangolja az államigazgatási szervek, a települési önkormányzatok, a gazdasági és civil szervezetek fejlesztési elképzeléseit;
- a települési önkormányzatok felkérése alapján elősegíti a helyi önkormányzatok területfejlesztési társulásainak szerveződését;
- szakmai kapacitásával segíti a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő tevékenységét;
- a területfejlesztési programokhoz kapcsolódó egyeztetési és tájékoztatási feladatokat lát el;
- figyelemmel kíséri az operatív programok megvalósítását, beleértve a határon átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását, a vármegyék és a megyei jogú városok önkormányzatai és a fővárosi és kerületi önkormányzatok bevonásával.

10

(4) A Területfejlesztési Szolgálat területi koordinációs feladatkörében

a) elősegíti a különböző EU-s és hazai ágazati forrásokból megvalósuló fejlesztési projektek térségenkénti összehangolását arra alkalmas fórumok működtetésével;

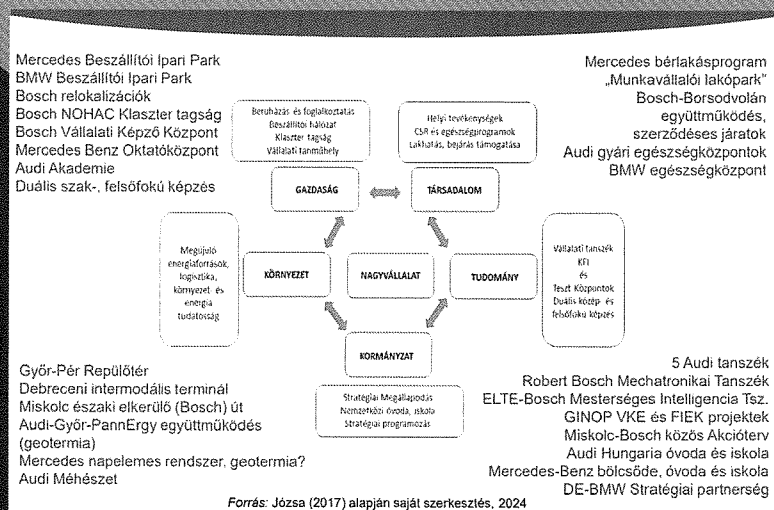
b) monitorozza és értékeli a területi társadalmi-gazdasági és környezeti erőforrások alakulását;

c) együttműködik az erőforrások felhasználását alakító, illetve azokat szabályozó állami intézményekkel, helyi önkormányzatokkal, ágazati képviselőkkel és szakmai szervezetekkel.

(5) A Területfejlesztési Szolgálat feladatait a területfejlesztésért felelős miniszter tulajdonosi joggyakorlása alá tartozó gazdasági társaság látja el.

11

8. A nélkülözhetetlen elem: nagybefektetők vonzása és újraiparosítás – a perspektíva Baranyából nézve

Dr. Józsa Viktória, Nord Consult Kft. előadása alapján

12

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!